

Stručni rad
UDK 821.163.44-1-93.09

Sofija KALEZIĆ (Podgorica)

Fakultet za crnogorski jezik i književnost – Cetinje
pgstudio@t-com.me

O ZBIRCI POEZIJE ZA DJECU IVANE MITROVIĆ *USPAVANKA ZA TATU*

Ime Ivane Mitrović se u savremenoj crnogorskoj književnosti izdvaja svježinom i neobičnošću prozne i poetske riječi. Riječ je o nadahnutoj autorki koja kao pedagog, prosvjetna radnica i majka približava čitaocima raskošni univerzum interesovanja najmlađih, ukazujući na psihološki fenomen da odrasli ljudi u dušama često ostaju velika deca.

Ivana Mitrović (đevojačko Jukanović) rođena je 1976. godine u Bijelom Polju. Osnovnu školu i gimnaziju „Miloje Dobrašinović“, završila je u rodnom gradu, Filozofski fakultet, odsjek srpski jezik i književnost, u Nikšiću. Magistrirala je na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost na Cetinju. Od 1997. do 2003. godine bila je član redakcije nezavisne revije *Polje*. Povremeno je objavljivala tekstove u *Bjelopoljskim novinama* i časopisu za književnost, kulturu, nauku i društveni život *Odzivi*. Bila je saradnica na izradi *Prvog sportskog vodiča Crne Gore*. Sporadično objavljuje književne i naučne radove u časopisima, učestvuje kao tekstopisac na dječijim festivalima. Od 2003. godine radi kao profesorica u JU Srednjoj stručnoj školi na Cetinju.

Sklonost i ljubav prema literarnom izražavanju njeguje i kroz rad s učenicima te s njima osvaja nagrade na konkursima i objavljuje radove u regionalnim časopisima za učenike srednjih škola. Od strane Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija dodijeljeno joj je zvanje nastavnik-savjetnik. U zborniku pjesama za decu koji je objavila NVO „Oaza znanja“, s Prvog međunarodnog takmičenja „Zauvijek ću biti dijete“, uvrštena je i njena pjesma. Objavila je roman *Život je stvar izbora* (Obodsko slovo, Podgorica, 2019) – priču o ženi koja u toku jednog dana posmatra svoj život kroz prizmu događaja koji su je obilježili kao ženu, suprugu i majku. *Njen romaneskni prvijenac tematski je posvećen* savremenom i tradicionalnom odnosu prema crnogorskoj ženi. Udata je i majka troje djece.

Mitrović je u predgovoru svojoj prvoj zbirci poezije za najmlađe formulisala vlastito inspirativno izvoriste i motivske preokupacije:

„A kada nas pomiluje dašak sećanja i vratimo se u onu bezbrižnost, pomislimo kako je lako bilo ići kroz život na leđima onog diva koji je sklanjao sve prepreke ispred nas, koji nam je svojim velikim šakama grijao dlanove i krio nas ispod svoga kaputa. Tada potrčimo u njegov zagrljaj i srećni smo ako je još uvijek tu. Iako ostario, onemoćao, on je i dalje ona stijena na koju se možemo osloniti. Zato, dečice, volite svoje tate i često im to kažite. Zagrlite ih onako iznenada, baš kao i mame. Možda će se oni namrštit, možda će reći da se samo devojčice grle, ali znajte da je to maska. Oni vole da se maze, ali su odrasli i misle da su matori za to.“

Motivska lepeza ovog ostvarenja je široka, budući da autorka piše o likovima majke i tate, babe i deda, braće i sestara, Deda Mraza; ali i o dolasku prinove, skrivenim tajnama, odlasku kod zubara, prvim simpatijama i ljubavima, školi i domaćim zadacima, bajkama kojima teži dečija mašta... Na raznovrsnost pjesama ukazuju sami naslovi: *Mene je rodio tata, Majka, Neću da me mama grdi, Uspavanka, Moja porodica, Sestra i brat, Kako se rađaju bebe, Neću da odrastem*, sve do posljednjih u ovoj zbirci – *Eh, da sam velika, Novogodišnja pitanja* i one po kojoj je zbirka dobila ime – *Uspavanka za tatu*. Prva pjesma *Tata* korespondira s naslovnom sintagmemom ovog ostvarenja:

„Ja volim da se pravim važan,
Da svakog prkosno u oči gledam,
I kad je teško da sam snažan,
Jer mi moj tata čuva leđa.

Nije mi hladno kada zasniježi
Ni vjetar strašni kad dune s juga
Ne smeta mi ni tamni oblak
Kad imam tatu, najboljeg druga.“

Kad je riječ o dolasku novog člana porodice na svijet, osećanja koja autorka iskazuje često su ambivalentna – od radosti, ushićenja, čežnje, do nesigurnosti, ljubomore, žala što nam to malo stvorenje narušava svakodnevni ustaljeni ritam...

Mitrović emanira iskren poetski talenat, pouzdan osjećaj za teme i motive literature namijenjene najmlađima koja je u crnogorskoj književnosti malobrojna, kao i doživljaje prenešene iz psihe deteta. Stihove svojih pjesama je, uz prefinjen osjećaj za muzikalnost i ritmičnost, pretočila u poetske bisere, tako da se većina pjesama mogu komponovati.

Manji broj pjesama djeluje didaktično i upozoravajuće, kao što je, primjera radi, pjesma *Poruka za roditelje*:

„Moram da pitam mame, moram da pitam tate,
Zašto radate djecu, a onda ih ostavljate?
Nijedno dijete ne treba da ostavljeno pati,
Svakome treba dom i porodicu dati...

Da bezbrižno raste u društvu sestre i brata
Da mu osmjeh bude vrjedniji od zlata.
Zato neka znaju svaki mama i tata,
Đeca se rađaju iz ljubavi, a ne iz inata.“

Opisujući zgode i nezgode iz svakodnevnog okruženja dece – porodice, prirode i škole, pjesnikinja pokazuje kako motivima duhovne čistote intonirano pjevanje može biti senzibilno i prijemčivo mališanima različitih uzrasta. Ova zanimljiva i uspjela zbirka predstavlja prozor u svijet djetinjstva, u njegovu ljepotu, maštanje i naivnost. Budući da je sačinjena od idejno-tematskih krugova koji se međusobno prožimaju i dopunjuju, na kraju se može konstatovati da poezija Ivane Mitrović iz zbirke *Uspavanka za tatu* izražava svojevrsni dug najmlađima.